

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, РОСІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

*Міжнародної
науково-практичної конференції
молодих вчених,
курсантів і студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2014

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

канд. техн. наук	Рак Т.Є. – головний редактор
канд. техн. наук	Половко А.П. – заступник головного редактора
д-р техн. наук	Гащук П.М.
д-р техн. наук	Грицюк Ю.І.
д-р техн. наук	Гудим В.І.
д-р техн. наук	Гуліда Е.М.
д-р психол. наук	Кривописина О.А.
д-р с.-г. наук	Кузик А.Д.
д-р техн. наук	Рак Ю.П.
д-р техн. наук	Семерак М.М.
д-р фіз.-мат. наук	Стародуб Ю.П.
д-р фіз.-мат. наук	Тацій Р.М.
канд. техн. наук	Башинський О.І.
канд. геолог. наук	Карабин В.В.
канд. техн. наук	Кирилів Я.Б.
канд. фіз.-мат. наук	Меньшикова О.В.
канд. хім. наук	Мірус О.Л.
канд. техн. наук	Пархоменко Р.В.
канд. техн. наук	Рудик Ю.І.
канд. техн. наук	Шелюх Ю.Є.

Наявна система підготовки практикуючого психолога зорієнтована головним чином на оволодіння ним певною системою теоретичних знань, спеціальних умінь і технік. Однак успіх професійної діяльності психолога залежить у великій мірі від його особистісних характеристик: системи цінностей, психологічної культури, самосвідомості, соціально-перцептивного інтелекту тощо. Тому поряд із світоглядною та професійною підготовкою майбутніх фахівців особливого значення набуває особистісна підготовка психолога-практика, метою якої є формування професійнозначущих якостей особистості, її гуманістичної спрямованості, психологічної культури, здатності до професійної ідентифікації [4].

Серед різноманітних особистісноорієнтованих технологій ефективним щодо вирішення проблем фахової підготовки психологів-практиків є використання групової психокорекції у вигляді методу активного соціально-психологічного навчання (АСПН), розробленого проф. Т.С. Яценко (7). АСПН легко вписується у реальний навчально-виховний процес у вузі, є гуманістичним за своєю суттю, результативним з точки зору оптимізації особистісних та професійнозначущих якостей майбутніх фахівців у галузі практичної психології. Психокорекційний процес у групі АСПН забезпечує з'ясування глибинних психологічних передумов труднощів спілкування, сприяє розвитку рефлексивного потенціалу суб'єкта.

Професіоналізм психолога-практика у великій мірі залежить від рівня його соціально-перцептивної компетентності. Для фахівця у галузі практичної психології здатність об'єктивного сприймання повного соціально-перцептивного матеріалу, як зазначає Т.С. Яценко, є однією з найважливіших. "Такою є перша й однозначно потрібна умова, аби психолог став практиком. І це зрозуміло, бо він працює з тим, що бачить, чує, сприймає, відчуває" [7]. Однак наявність деструкцій у суб'єкта призводить до викривлень реальності, до спотвореного сприйняття об'єктивної дійсності. З іншого боку, психолог повинен звертати увагу й об'єктивно інтерпретувати факти розбіжності декларованих устремлінь і реальної поведінки.

Вирішити проблему підвищення точності міжособистісного сприймання традиційними методами підготовки фахівців неможливо. Узв'язку з цим особливого значення у системі підготовки майбутніх психологів-практиків набуває особистісна психокорекція, яка забезпечує глибинно-особистісне самопізнання, слугує поліпшенню взаємодії у процесі спілкування.

Шлях до професіоналізму у галузі практичної психології лежить через групову психокорекцію [3]. Група АСПН створює умови для керованої рефлексії особистісного та професійного становлення, розвитку професійної самосвідомості, виникнення нових знань, оцінок, відносин особистості. Психокорекційна практика дає можливість забезпечувати рефлексивні знання, спрямовані на розуміння індивідуальної неповторності особистісної проблеми суб'єкта, її глибинно-психологічних передумов. "Проходження тренінгової групи суб'єктом загалом сприяє збагаченню соціально-перцептивного інтелекту, розширює компетентність у галузі спілкування, розвиває емпатію та сензитивність..." [2]. Проф. С.І. Богомолов писав: "Основний самий загальний метод гуманізації будь-якого заняття по конкретній дисципліні полягає у тому, щоб залучити студента, його душу, його інтелект до активного процесу пізнання і цим зробити його творцем не тільки свого особистого щастя, але й щастя людей, заради яких він живе..."

Взаєморозуміння є внутрішньою підвалиною кожного психолога. Процес розуміння іншої людини складне явище, в якому виокремлюють два рівні. На першому рівні відбувається усвідомлення цілей, мотивів, установок іншої людини. Другий рівень характеризується здатністю прийняти цілі, мотиви, установки іншої людини як свої власні.

Література:

1. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія / С.О.Сисоева, А.М.Алексюк, П.В.Воловик, О.Г.Кульчицька, Л.Є.Сігаєва, Я.Д.Цехмістер та ін.; За ред.С.О.Сисоевої.- К.: ВПОЛ, 2001.-502с.
2. Панок В.Г. Концептуальні підходи до формування особистості практикуючого психолога. / Практична психологія та соціальна робота. – 1998.- №4-5 – с. 5-7, с.4-6

3. Максименко С.Д., Ільїна Т.Б.. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога. / Практична психологія та соціальна робота. – 1999. - № 1. – с.2-6/
4. Пов'якель Н. І. Професійна рефлексія психолога-практика. // Практична психологія та соціальна робота. – 1998. – № 6-7. – с. 3 – 6
5. Варбан М.Ю. Рефлексія професійного становлення в юнацькому віці. / Практична психологія та соціальна робота. – 1998. – № 6-7. с.80-83
6. Основи практичної психології. / Панок В., Титаренко Т., Чепелева Н. та ін.: Підручник. – К.: Либідь, 1999. – 536с.
7. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції. – К.: Либідь, 1996. – 262 с.

УДК 159.925

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ОСНОВА УСПІШНОЇ ЛЮДИНИ

Котельницька О. Р.

Цюприк А. Я., доцент кафедри ІІІ та ІІ, канд. пед. наук
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Для досягнення своїх цілей і формування себе як успішної особистості важливим є вміння ладити з людьми: розуміти реакцію співрозмовника і вміти її передбачати, співчувати і співпрацювати, бути приємним до оточуючих – за все це відповідає емоційний інтелект.

Емоційний інтелект – EQ – це показник нашої здатності до спілкування, вміння усвідомлювати свої емоції та розуміти почуття інших людей, який набувається в процесі розвитку і формування себе як особистості.

Термін «емоційний інтелект» почали використовувати американські психологи П. Селовей та Дж. Мейер, і дали визначення так – «це група ментальних здібностей, які сприяють усвідомленню та розумінню власних емоцій та емоцій оточуючих» [1]. Власне, вони і запропонували модель, яка визначила чотири різних фактора емоційного інтелекту: точність оцінки та вираження емоцій; посилення мислення за допомогою емоцій; розуміння емоцій; управління емоціями.

Іншу структуру EQ запропонував Р. Бар-Он. Він виділив такі складові емоційного інтелекту: «пізнання власної особистості (самоаналіз, асертивність, незалежність, самоповага, самореалізація); навички міжособистісного спілкування (емпатія, соціальна відповідальність, міжособистісні взаємовідносини); здатність до адаптації (розуміння дійсності, гнучкість, вміння вирішувати проблеми); вміння справлятися зі стресовими ситуаціями (стійкість до стресу, контроль над імпульсами); переважаючий настрій (оптимізм, щастя – здатність бути задоволеним життям)» [1].

В структурі EQ виокремлюють два аспекти: внутрішньоособистісний (власне розуміння, керування та інтерпретація своїх емоцій) та міжособистісний (це розуміння, сприйняття і управління емоціями оточуючих).

Емоційний інтелект (EQ) вважається емоційним еквівалентом пізнавального інтелекту (IQ).

Якщо IQ відбиває здатності лівої півкулі нашого мозку, що відповідає за логіку і раціональне мислення, то EQ вимірює праву півкулю, тобто інтуїтивне мислення, емоційність.

Раніше вважалося, що саме високий IQ визначає успіх у житті. Однак сьогодні на Заході стверджують: "IQ дає тобі роботу, а EQ – успіх".

Емоційний інтелект не є вродженим, його розвивають. Для того, щоб визначити рівень EQ існує багато психологічних тестів, однак вони ще до кінця не розроблені, тобто нема єдиного кінцевого варіанту.